

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami eo Srody, kosztuje w prenumeracie; Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukem garment) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Niemce. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 27. listopada. Dobroczynca, który niechce być wymieniony, przesłał na wsparcie pogorzalców niżankowieckich kwotę 103 złr. m. k. z tem życzeniem, by 100 złr. m. k. rozdano między najuboższych mieszkańców miasteczka tamtejszego, a pozostające trzy złr. ofiarowano na odprawienie mszy świętej.

Dar ten dobroczynny odesłany już na miejsce przeznaczenia, podaje się z wyrazem szczerzej podziękii do wiadomości publicznej.

Mieszczanin i kupiec w Kutach, nowomianowany przełożony gminy tamtejszej pan Piotr Romaszkan sprawił ku ozdobie c. k. urzędu powiatowego w Kutach piękny wizerunek Jego c. k. apost. Mości Franciszka Józefa I. w złotych ramach.

Udowodniony tym darem lojalny sposób myślenia podaje się niniejszem z należnym znanie do wiadomości publicznej.

Lwów 7. grudnia 1856.

Sprawy krajowe.

Obwieszczenie.

Dyrekeya gal. stan. towarzystwa kredytowego na podstawie artykułów 16, 77 i 83 najwyższego patentu z dnia 3go listopada 1841 zawierającego ustawy tegoż towarzystwa postanowiła: zaczawszy od 1. stycznia 1857 znieść zupełnie opłatę dodatku na zarząd, w wymiarze $\frac{1}{10}$ od sta dotąd opłaconego, jednak tylko dla tych członków towarzystwa, którzy wszelkimi wymaganiami ustaw zadość czynią i zadość czynić będą; przyczem dyrekeya zachowuje sobie prawo, w razie potrzeby przywrócenia tej opłaty na zarząd, w wymiarze ustawami dozwołonym. Opłata więc raty za 1. półroczcie 1857 już z opuszczeniem dodatku na zarząd skuteczną być ma.

Z tego powodu dla wszystkich wyżej wskazanego peryodu dotyczących, a jeszcze z dodatkiem na zarząd uiszczonych rat, rachunek przy następnej opłacie wyrównany zostanie.

Z rady dyrekeyi gal. stanowego towarzystwa kredytowego.

We Lwowie dnia 22. sierpnia 1856.

(Połyt Ich Mość Cesarstwa w Wenecyi. — Uzależnienie orderów Francuzom. — Ula-skawienia.)

Wiedeń, 5. grudnia: Gazeta wiedeńska podaje następujące wiadomości z Wenecyi z 30. listopada:

„Przedwczoraj raczył Jego Mość Cesarz poświęcić większą część dnia rozpoznaniu toku spraw publicznych i w tym zamiarze zwiędzać kilka znaczniejszych urzędów. Przedtem zaś udali się Ich Mość Cesarstwo bez świty do kościoła św. Marka, by wśród zebranego licznego ludu wysłuchać mszy świętej. przyczem nieczwolił Najjaśniejszy Pan ażeby oddalono kogokolwiek z bliskości Jego.

Wkrótce potem udał się Jego Mość Cesarz w towarzystwie Ich Excelencyi hrabiego Thun, ad latus Jego Excelencyi generał-gubernatora fm. hrabi Radetzkiego i namiestnika hrabi Bissingen do gmachu namiestnictwa, a ztamtąd do trybunału apelacyjnego, do sądu cywilnego i handlowego, do prokuratury finansowej i innych znaczniejszych dykasteryj. i raczył wglądać wszędzie w najdrobniejsze szczegóły spraw publicznych.

Wczoraj zaszczylił Najjaśniejszy Pan w towarzystwie Jego Cesarzew. Mości najdostojniejszego Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana, Jego królewicz. Mości księcia Karola bawarskiego i pana fm. barona Kellner arsenał tutejszy odwiedzinami swemi. U wnijsia do tego wspaniałego gmachu powitał Jego Ces. Mość zebrany lud okrzykami radości, i Najjaśniejszy Pan raczył własnymi rekoma odebrać kilka podań. Po zwiedzeniu wszystkich warsztatów i zakładów arsenału udał się Jego Ces. Mość na pokład stojących naprzeciw Riva degli Schiavoni okrętów wojennych „Lucia“, „Eugenio“ i „Ussero“.

Po południu raczyli Ich Mość Cesarstwo przyjmować rezydujących w Wenecyi zagranicznych konsulów, w których imieniu miał zaszczyt składać życzenia jeneralny konsul francuski, baron Denois.

Jej Mość Cesarzowa zaszczyliła tego samego dnia odwiedzinami swemi zakłady delle Canossiane, della Penitenti, della Clarisse Sacramentari i della Suore di S. Dorotea, wglądała z żywym udziałem w czynności tych zakładów mianowicie pod względem nauki młodzieży w ogóle i głuchoniemych dzieci w szczególności; a w końcu udała się do łóża jednej z chorych dziewcząt murzyńskich i macierzyńską troskliwością wypytywała się o stan jej zdrowia. We wszystkich tych zakładach pozostaną odwiedziny te w wiecznej pamięci u pobożnych mieszkańców.

— Według urzędowych doniesień *Monitora* otrzymali pozwolenie do przyjęcia i noszenia c. k. austriackich orderów:

wielkiego krzyża orderu św. Szczepana hrabia Aleksander Walewski.

kawalerskiego krzyża orderu Franciszka Józefa kapitan okretowy Ludwik Łazarz *Tabuteau*.

— Jego Excelencya jeneralny gubernator królestwa lombardzko-weneckiego, fm. hrabia Radetzky dozwolił wychodźcy Ottavio Fasce wolnego powrotu do c. k. państw austriackich i kazał znieść sekwestr z dóbr jego; politycznemu zbiegowi D. Constantino Zalli dozwolił także bezkarnego powrotu do c. k. krajów austriackich z przypuszczeniem go do praw obywatelstwa austriackiego, a w końcu dozwolił na zniesienie sekwestru z majątku wychodźcy Francesco Colombani.

Ameryka.

(Stronnictwa demokratów w Stanach zjednoczonych. — Doniesienia z Meksyku.)

Partya demokratów w Stanach zjednoczonych, która jak donosi korespondent dziennika *Times* z Nowego Jorku (12go listopada) odniosła już teraz stanowcze zwycięstwo, składa się trzech frakcyi. Najsilniejsza z nich na południu, której szefami mają być Jefferson Davis i Wise, odznacza się w niezachwianej dążności do jednego celu i stanowczem działaniem. Jej zamiarem jest zaprowadzić niewolnictwo w całej Unii nawet, jeśli się uda i w sąsiednich państwach; oświadcza się stanowczo za korsarstwem, i nietai się nakoniec z chęciami swemi oderwania się od Unii, jeśli by przeciwne jej partya, to jest republikanie, uzyskali przewagę. Ma w przewodcach swoich ludzi w działaniu niepowściągniętych z wpływem sięgającym daleko, a przytem siły wielkiej jak i zręczności. Umiarkowani demokraci południa, najsilniejsi w południowych prowincjach niechęcią korsarstwa i przyjęci są duchem konserwacyjnym, ale i oni oświadcza się za rozszerzeniem niewolnictwa, chociaż nie z taką usilnością jak pierwsi. Trzeci nakoniec oddział stanowi masa demokratów na północy państw zjednoczonych, która nietylko przeciwna jest wszelkiej agitacyi za niewolnictwem, ale także i korsarstwo potępia; po tym oddziale można się spodziewać, że nie dopuści tak długo niewolnictwa w swoich prowincjach, dopokąd stanowcza ustawa niezarzuca wolności osobistej. Wybory w Pensylwanii były niejako hasłem tego wyznania i obie zapaleńsze frakcye znajdują z tej strony niezawodnie wielkie przeszkody w swych dążnościach.

— Listy z Meksyku w dziennikach nowojorskich donoszą, że wpływ Comonforta w samej stolicy bardzo jest dla kraju pomyslny, mianowicie przyjęto bardzo dobrze rozporządzenie względem ukonstytuowaniu własności klasztorów, czem niepokoił się wiele kraj cały. Ale w północnym Meksyku rozprzega się wszystko; w prowincjach tamtejszych panuje anarchia i nieustanna rewolucya. Nawet władza korsarska byłaby pożądaną, gdyby tylko przywróciła bezpieczeństwo osoby i własności.

Hiszpania.

(Domyślne ograniczenia Kortozów. — Depesze z 27. i z 28. listopada i z 1. grudnia.)

Dziennikowi *Indep. belge* piszą z Madrytu z 26. listopada: „Sprawa Kortezów jest już stanowczo rozstrzygnięta, i Narvaez uczynił zadość wszelkim wymaganiom dworu. Deputowani niebędą mieć na przyszłość inicyatywy politycznej; wszelkie ustawy przedkładane będą izbom dopiero po zatwierdzeniu w radzie państwa; posiedzenia będą tajne, i tylko gazeta madrycka będzie mogła pierwsza ogłaszać ich protokoły. Deputowani niebędą mogli zadawać żadnych pytań gabinetowi, jeśli pierwiej nieczwoli na to minister,

który ma być interpelowany. — Rząd nakazał, ażeby przez czas drożyzny pobierali kaprale i żołnierze tutejszej załogi codziennie 2 kwartos (6 feników) w dodatku do żołdu.

Depesza z **Madrytu** z 27. listopada donosi: „Pan Ochoa został mianowany dyrektorem oświecenia publicznego. — W radzie ministerialnej nieuchwalono jeszcze nic stanowczego względem zwolania Kortezów. — Wiadomości z prowincyi są pomyślne.“

— Depesza telegraficzna z **Madrytu** z 28. listopada donosi: „Wiadomość, że rząd ma zamiar powołać do broni 50.000 ludzi, jest fałszywa. — Propozycję pożyczki w sumie 300 milionów realów ze strony pana Mirés wzięto pod rozwagę. — Wpłata półrocznych procentów długu jako też pensyi i t. d. za miesiąc listopad jest już zabezpieczona.“

— Depesza z **Madrytu** z 1. grudnia donosi: „Jak słyhać, odbędzie się 17. b. m. publiczna licytacja 3 procentowych rent ufundowanego długu państwa aż do kwoty 300 milionów realów. Wpłaty mają się odbywać w pięciu terminach co 8 miesięcy po 60 milionów. — Projekt pana Mirés względem zaciągnięcia pożyczki w kwocie 300 milionów realów otrzymał potwierdzenie rządu. Uгода została podpisana i ogłoszona już w gazecie madryckiej. Podług ustaw hiszpańskich ma być subskrypcya otwarta przez 20 dni. Z tym samym warunkiem zapewniona została pożyczka panu Mirés. — *Epoca* donosi, że dymsya pp. Rios Rosas z rady państwa i generała Concha z posady generał-gubernatora Kuby została przyjęta.“

Anglia.

(Flota czarnomorska. — Posel Meksykański. — Rządy w Australii utrudzone. — Odroczenie parlamentu. — Doniesienia z Australii.)

Londyn, 1. grudnia. Podług doniesień z Oryentu stał admirał Lyons na dniu 13. listopada z trzema okrętami liniowymi, jedną fregatą, jedną szalupą i czterema statkami kanonierskimi pod Bujukdere w Bosforze. Na czarnem morzu krążyły 6 okrętów wojennych, między temi trzy fregaty. Z Malty odpłynęła 19. listopada szalupa parowa „Wanderer“ do Sycylii i Neapolu.

— Do Southamptonu zawinął wczoraj parowiez „Atrato“ z zachodnio-indyjską i meksykańską pocztą; na pokładzie jego znajdował się generał Almonte, ambasador meksykański z 70 innymi pasażerami, a ładunek jego wynosił 137.000 f. sz. w towarach.

Times zawiera korespondencje z Melbourne z 5. po 20. sierpnia. Konstytucje nasze dotąd tyle pokazały tylko, że rząd kolonialny nie mógł władać. Stronnictwa nasze są wprowadzić dość silne, usunąć ministerium, ale za słabe, aby utworzyć nowe, ztąd tok spraw publicznych zostaje zatamowany. W nowej Walii południowej ciało prawodawcze ledwo trzy tygodnie zebrane, już zagnęło ministerium do ustąpienia, bo z izbą niższą rządzić nie podobna. Prezydujący minister Donaldson, zaproponował zgromadzeniu, przystąpić do mianowania wydziału, któryby rozważył sposoby lepszego podziału spraw administracji. Natomiast zaproponowała opozycja, ażeby wszystkie rozporządzenia ministrów pod względem administracji przedłożono wydziałowi. Ministrowie sprzeciwiali się temu, ale otrzymali tylko małą większość dwóch głosów, poczem podali się do dymisji, i tak zostawili opozycję ciężar utworzenia nowych rządów. Korespondent utrzymuje, że to samo może się wydarzyć w Wiktorii, gdzie chodzi o wynagrodzenie kolonistom gruntów, które osiedlili, a kontraktu kupna niemają. Chodzi, jakie dać wsparcie kościołom różnych wyznań, na co zapewne się nie zgodzą. Szczególniej ta ostatnia sprawa rozjątrza sekty, których tu jest nie mało.

— Jej Mość Królowa prezydowała dnia 28go z. m. na tajnej radzie w Windsorze, na której uchwalono dalsze odroczenie parlamentu aż do 3. lutego, a oraz wydano i proklamacyę, że parlament ma się dnia pomienionego zgromadzić dla załatwienia spraw publicznych. Jestto formuła tego znaczenia, że odroczenie wyrzeczono już stanowczo aż do 3. lutego.

— Z Australii otrzymano nowe doniesienia sięgające po dzień 3. września. Dawne ministerium kolonialne ustąpiło miejsce nowemu, które jednak jeszcze się nie ustaliło. — Potąd nie otrzymano jeszcze dokładnych wiadomości o nowych kopalniach złota nad rzeką Roki.

Francya.

(Nowiny dworu. — Francuskie koleje żelazne. — Uczynności pułków francuskich. — Nowe domy. — Bu-Maza. — Wybory do izby prawodawczej. — Konferencya nowego kongresu zapowiedziane.)

Paryż, 30. list. W St. Cloud odbyła się wczoraj rada ministerialna pod prezydencją Cesarza. Dnia 4. grudnia będzie Cesarz przyjmować w pałacu Tuileryów wysokich urzędników i obecnych tu członków dyplomacyi. — Wszyscy prefekci mają z początkiem grudnia nadesłać ministrowi rolnictwa obszerny raport o zasiewach jesienich, ich rodzaju, gatunku i ilości w porównaniu z latami poprzednimi.

Francuskie koleje żelazne, zajmujące w ogóle przestrzeń 11.496 kilometrów rozchodzą się na 77 departamentów. Ośm departamentów niema jeszcze żadnej kolei żelaznej, mianowicie Vandée, Ardeche, Gers, Ariège, Hautes-Pyrénées, Lozère, Hautes- i Basses-Alpes. W roku 1823 miała Francya tylko 18 kilometrów kolei żelaznych, w roku 1833 dopiero 214, w 1843 roku 3012, w 1853 roku 8660, a w bieżącym roku ma ich już 11.496. Cała sieć francuskich kolei żelaznych będzie kosztować 4 miliardy. Można przypuszczać, że przeznaczone jeszcze do budowy 5000 kilometrów zostaną ukończone

w przeciągu pięciu lat. — Stojący w Courbevoie załoga pułk grenadierów gwardyi zapewnił także ubogim tej gminy na całą zimę codziennie 96 porcy rosółu i mięsa. — Z raportu prefekta Sekwany pokazuje się, że domów w Paryżu zostało o trzecią część więcej zbudowanych niż rozebranych. — Sławny z ostatnich lat naczelnik arabski, Bu-Maza, otrzymał stopień w armii tureckiej i odjechał temi dniami do Bagdadu.

— Sprawdza się doniesienie o usiłowaniu utworzenia opozycji przy sposobności zbliżających się wyborów powszechnych do Izby prawodawczej. Dawniejsze stronnictwo republikańskie odbyło tego tygodnia kilka zgromadzeń dla porozumienia się względem kwestyi przysięgi i względem wyboru kandydatów posiadających zaufanie demokratów, a mianowicie klas roboczych. Są też niektórzy co myślą, że dawniejsze znakomitości parlamentarne, jak n. p. Tocqueville, Dufaure, Mortimer-Ternaux itd. tak w Paryżu, jak i na prowincyi podadzą się na kandydatów.

— Dziennik *Pays* wspomina o powtórne zwołaniu kongresu i sądzi, że to może już w grudniu nastąpić.

Z Londynu telegrafowano do rozmaitych dzienników o zebraniu się tego kongresu. Jedna z tych depesz przytacza wyrazy dziennika *Morgen Post*: Anglia może snadnie zezwolić na powtórne rozpoczęcie konferencyi paryskich, zwłaszcza że te niemogą w niczem już zmienić postanowień traktatu pokoju.

Szwajcarya.

(Obstrzenie pobytu bawiących w Neuenburgu. — Pruski poseł wyjechał. — Żołd wyplacony oficerom legii. — Sprawy domowe lagodzą.)

W Neuenburgu kontrolują jak najostrzej przybywających cudzoziemców i kto niemoże wywieść się dostatecznie z zamiarów swego pobytu, wystawiony jest na wielkie nieprzyjemności. Tak między innemi musiało kilku znakomitych podróżnych z Niemiec zaraz za przybyciem opuścić kanton napowrót. Radzie państwa wydaje się nadzwyczajnie niebezpieczną znaczna liczba cudzoziemców, którzy w tej porze roku bawią w kantonie, i w obawie przeto, by jej nieuprowadzono więźniów, nie tylko wydała najsurowsze rozporządzenia pod względem policyi cudzoziemców, ale nawet przeniosła w bezpieczniejsze miejsce kilku znakomitszych więźniów.

— Dziennik *Neue Preuss. Ztg.* donosi, że Prusy nie będą się już same układać z Szwajcaryą w sprawie neuenburgskiej i że pan Sydow został odwołany.

— *Basler Ztg.* sądzi, że dla odjazdu pruskiego posła, pana Sydów z Berny do Sigmaringen, odroczone obrady nad kwestyą Neuenburską i że ta sprawa będzie znowu niejaki czas przedmiotem wymiany not między gabinetami.

Z Strassburga otrzymano wiadomość, że rząd angielski postanowił jeszcze trzy miesięczny wypłacić żołd wszystkim z honorem dymisjonowanym oficerom szwajcarskiej legii angielskiej.

Ksiądz biskup *Marilley* przyjął ugodę przewizoryczną, którą wielka rada fryburgska wotowała dnia 17. listopada.

— Na posiedzeniach wielkiej rady waadtlandzkiej rozpoczęły się dnia 25. z. m. obrady w sprawie zarządu w Luzanie. Większość komisji zaproponowała:

1) Wielka rada uznaje, że rada państwa postąpiła w sprawie unieważnienia konwencyi między Luzaną i Fryburgiem zgodnie z przysługującym jej upoważnieniem administracyjnem; 2) potwierdza uchwałę, mocą której zostawać ma zarząd komunalny w Luzanie pod dozorem państwa.

Niemce.

(Narady w sprawie neuenburgskiej. — Czynności w izbach. — Konferencje kościelne protestantów. — Zaburzenia w gminie Dachwig. — Chłopiec 10letni morderca. — Zaspasy po kolejach.)

Berlin, 2. grudnia. Podług doniesienia w *Neue Preuss. Ztg.* został p. Sydów odwołany z Szwajcaryi i rząd pruski zaprosi na mocy protokołu londyńskiego mocarstwa pierwszego rządu do wspólnych kroków w sprawie neuenburgskiej. Ze Prusy będą się układać teraz tylko z głównymi mocarstwami, oznajmiła już mowa od tronu. Zresztą jest wszelka nadzieja, że zapowiadane ze wszech stron zebranie kongresu w Paryżu ułatwi dyplomatyczne uregulowanie tej sprawy.

Berlin, 29. listopada. O godzinie 6. wieczór zgromadzili się członkowie senatu w swej sali posiedzeń. Z dawnych medytowanych lenników nie było żadnego. Najstarszy członek senatu, pan Gerlach, zasiadł na krześle prezydenta. Z odczytania nazwisk pokazało się, że było obecnych 93 członków. Izba przystąpiła do wyboru prezydenta. Z 90 głosów otrzymał książę Hohenlohe z Ingelsingen 89; jego więc ogłoszono prezydentem na czas sesyi. Prezydent przemówił kilka słów do zgromadzenia i zakończył okrzykiem: „Niech żyje król!“ Zgromadzenie powtórzyło trzykrotnie ten okrzyk.

Także izba deputowanych odbyła posiedzenie. — Deputowany Braun (z Düsseldorfu), który już w zeszłym roku prezydował jako najstarszy członek izby, zajął i tą razą krzesło prezydenta i otworzył posiedzenie krótką modlitwą, ażeby czynności Izby mogły być równie pożyteczne jak w ciągu ostatniej sesyi. Nastąpiło losowanie deputowanych — których zebrało się dziś 231 — na 7 oddziałów. Po ukończeniu tej sprawy wezwał senior oddziały, ażeby się ukonstytuowały i przystąpiły do sprawdzenia wyborów.

— Protestancka konferencja kościelna skończy się zapewne z końcem listopada. Podług dat statystycznych, zebranych przy sposobności kwestyi rozwodowej, było do niedawna 6900 takich skarg

do załatwienia, a z drugiej strony pokazało się, że corocznie wydarzało się w przecięciu 3000 procesów rozwodowych.

— Zdrożność popełniona dnia 18. listopada w gminie Dachwig zagnęła rząd do powzięcia kroków surowych. Do dnia 26. z. m. wieczór przytrzymano i odwieziono do Erfurtu z ośmiastu obwinionych; z Erfurtu zaś wysłano oddział piechoty w liczbie 70 do 80 żołnierzy pod wodzą kapitana i w asystencji landrata Hanstaina, tudzież prezydenta rządu du Vignau na załogę do Dachwig i dla rozpoczęcia śledztwa sądowego. Dalszych zaburzeń niebyło już w tej gminie.

— Na ostatnich kwartalnych sądach przysięgłych we **Fuldzie** wydarzył się niesłychany potąd wypadek, że przed sądem stawiono zaledwie dziesięcioletniego chłopca, a posądzonego o morderstwo czteroletniej siostry.

Z Raciborza donoszą z 1. b. m.: Dzisiejszy pociąg z pasażerami odjechał w czasie przeznaczonym, niemogąc doczekać się przybycia pociągu wiedeńskiego, który opóźnił się zapewne z powodu śnieżnicy i dopiero za kilka godzin przybędzie.

Królestwo Polskie.

(Przejazd dostojnych osób.)

Dnia 2. grudnia wyjechali z Warszawy: Hrabia Tolstoj jenerał-major świty Jego Cesarskiej Mości do Włoch, i baron Zasa, rzeczywisty radca Stanu, członek warszawskich departamentów rządzącego Senatu do Neapolu. — Jej Cesarzewiczowska Mość Wielka księżna Mikołajewna wdowa po Wielkim księciu Maksymilianie Leuchtenbergskim wraz z synami JJ. CC. MM. Sergiuszem i Jerzem Maksymilianowiczami książętami Romanowskimi książętami Leuchtenbergskimi i córkami Maryą i Eugenią, oraz osobami w orszaku przybyłymi odjechała dnia 1. grudnia z Warszawy koleją żelazną za granicę.

Rosya.

(Żaloba po księciu Woroncowie. — Nowonarodzony W. książę Mikołaj wpisany w listę wojskową. — Mianowanie metropolity kościoła katolickiego w Rosyi. — Jenerał hr. Perowski. — Pomnik poległym w Krymie. — Fortyfikowanie Petersburga. — Rozkaz dzienny księcia Baryatyńskiego. — Szkoła dla panien w Niżgorodzie. — Załoga astrachańska wzmocniona.)

Petersburg, 25. listopada. Cesarz rozkazał, ażeby w pamięć świetnych i wiekopomnych zasług feldmarszałka hrabię Woroncowa całe wojsko liniowe przywdziało trzydniową żalobę.

Wielki książę Mikołaj Mikołajewicz, nowo-narodzony syn Wielkiego księcia Mikołaja mianowany jest szefem litewskiego pułku gwardyi i wpisany w listę pułku gwardyi huzarów Jego ces. Mości, szwadronu konnych pionierów i batalionu gwardyi saperów.

— Dzienniki rosyjskie ogłaszają następujące ukazy Cesarskie do rządzącego Senatu z dnia 19. października 1856:

I. Zwracając wzgląd na długoletnią stale odznaczającą się służbę biskupa rzymsko-katolickiego Wileńskiego, Wacława Żylińskiego, najmiłościwiej rozkazujemy mu być Arcybiskupem Mohylewskim, Metropolita wszech tego wyznania kościołów w Cesarstwie naszym i prezesem rzymsko-katolickiego duchownego kolegium.

II. Wileńskiemu prałatowi Wincentemu Lipskiemu najmiłościwiej rozkazujemy być biskupem Sufraganem rzymsko-katolickiej Tyraspolskiej dyecezyi.

— We trzy dni po zgonie Woroncowa umarł w Petersburgu jenerał hrabia L. Perowski, minister apanażów i szef gabinetu cesarskiego w 65tym roku życia. Po 30letnim urzędowaniu w ministerium apanażów zajął jenerał w roku 1852 urząd ministra po zmarłym w tym roku księciu Wołkońskim. Jemu zawdzięcza gabinet rosyjski pomnożenie swoich dochodów z kopalni złota i srebra w Syberyi i na Uralu, a to za pomocą doskonałych maszyn wprowadzonych z Belgii.

— Jak donoszą francuskiemu *Moniteur de l'armée* z Petersburga wpłynęła z otworzonej subskrybcyi na wzniesienie pomnika dla poległych pod Sebastopolem oficerów i szeregowców, suma 60.000 rubli. Zamiast wysokiej piramidy, jak zamysłano, będzie się wznosić duża kaplica na wschodniej stronie cmentarza św. Mikołaja. Kaplicą tą będą zawiadywać zakonnicy klasztoru św. Jerzego, któremu jest poświęcona. Prócz tego zupełnie zrestaurowano i znacznie powiększono zniszczony w czasie wojny cmentarz św. Mikołaja, zwiozą tam ciała wszystkich oficerów i szeregowców rosyjskich, poległych na różnych punktach w Krymie. Ten sam list donosi, że się zajmują znowu projektem ufortyfikowania Petersburga. Minister wojny zażądał już od oddziału inżynierów sprawozdania w tej mierze, i słysząc, że jenerał Todleben zajmie się układem.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało oklonik do szefów gubernialnych, użyć jak najściślejszych środków do wytepienia szarańczy, gdzie się tylko pokaże. Szarańcza sprawiła w ostatnich latach wielkie spustoszenie w guberniach południowych.

Książę Baryatyński, nowo-mianowany naczelnym wodzem korpusu Kaukaskiego, wydał 29. października z fortecy Perowski, następujący rozkaz dzienny:

„Wojownicy Kaukazu! W obliczu waszem i dumny z waleczności waszej, doszedłem lat i dojrzrzałem. U Was i między Wami doznałem szczęścia być mianowany waszym wodzem. Będę się starał usprawiedliwić taką łaskę, takie szcześnie i tak wielki zaszczyt. Niech Wam Bóg dopomaga we wszelkich przedsięwzięciach na sławę Cara!“

W Niżgorodzie postanowiono utworzyć „wyższą szkołę dla panien“ pierwszą tego rodzaju, ażeby urzędnikom i średniemu stanowi w ogóle ułatwić wychowanie córek. Miano przytem szczególnie na względzie położenie urzędników. Płaca 600 rubli należy do wyjątków, najmniejsza część urzędników pobiera 300 rubli, niezmierna większość zaś musi utrzymywać się ze 150 rubli i niżej. Chociaż nawet żywności są tanie, to przecież inne rzeczy są o wiele droższe niż w zachodniej Europie. Większa część urzędników znajduje się przeto w najsmutniejszym położeniu.

— **Z Petersburga** piszą do *Indep. belge* z 19. listopada: „Podług doniesienia w dzienniku *„Morskoj-Sbornik“* została załoga zatoki Astrachanu (nad morzem Kaspijskim) wzmocniona o 3000 ludzi.“

Turcya.

(Rozbrojenie mieszkańców Albanii.)

Ze **Skutar** donoszą do *Gazety Zagrabskiej* z dnia 21. listopada: Wyszło rozporządzenie, że we wszystkich miastach i na bazarach mają mieszkańcy wychodzić bez broni; spodziewać się więc wkrótce należy rozbrojenie całej Albanii. Tutaj, jak i w innych miastach, a mianowicie w Antiwari, Podgorycy, Żabliaku itd. odebrano już wszelką broń mieszkańcom. Wielu, co się do noszenia broni przyzwyczaiło od lat najmłodszych, chodzi teraz nieśmiało i prawie ze wstydem z kijem w rękę. Domy przytrzymanych i do Stanibułu odwiezionych przywódców rokосу obrócono na koszary, a dobra ich na skarb zabrano. W liczbie uwięzionych znajduje się także Hassau Hott z krewnym swoim, którzy od wielu już lat byli prawdziwą plagą dla chrześcian. — Temi dniami przybyły tu nowe wojska, tudzież świeże dostawy żywności i amunicyi, lecz niewiadomo jeszcze o właściwym wojsk tych przeznaczeniu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 4. grudnia. Dla okazania powszechnej radości, jaką obudziły najwyższe łaski Cesarskie, był wieczór teatr uroczystości oświetlony. Jego Exc. feldmarszałek hr. Radetzky był na przedstawieniu. — Jej królewiczowska Mość księżna Parmy przybyła do Wenecyi; książę Modeny odjechał. — Jego królewiczowska Mość książę Karol Bawarski przybył z Wenecyi do Tryestu.

Tryest, 4. grudnia. Z Wenecyi nadeszła wieczór depeza telegraficzna z doniesieniem, że odwiedziny Jego Mości Cesarza w Poli odłożono na inny dzień.

Wenecya, 3. grudnia. Dzisiejsza Gazeta urzędowa ogłasza list własnoręczy Jego Mości Cesarza z dnia 3. b. m., którym przyzwolono 20.000 zlr. rocznie na restaurację kościoła św. Marka.

Paryż, 4. grudnia. *Constitutionnel* donosi, że mocarstwa jednogłośnie (unanimité) postanowiły utworzyć w jak najkrótszym czasie konferencję w Paryżu. Dziennik ten sądzi, że lubo obecnie każde z mocarstw jeszcze się trzyma swego sposobu widzenia (façon á voir), jednak po uchyleniu trudności Austria i Anglia ustąpią. Wczoraj wieczór renta 3 proc. 70.10.

Paryż, 4go grudnia. Bankructwo dwóch spekulantów wywarło dziś niepomyślny wpływ na kursa.

Paryż, 5. grudnia. Wczoraj wieczór renta 3proc. 69.95. *Journal des Debats* donosi, że według uowszych wiadomości z Neapolu z dnia 1go grudnia niepokoje w Sycylii wcale niebyły groźne.

Paryż, 6. grudnia. Wczoraj wieczór renta 3% 69.95. — *Monitor* podaje w korespondencji z **Palermo** z 28. z. m. bliższe szczegóły o rozruchach w Sycylii. Dnia 22. z. m. wszczęły się rozruchy napadem na dyliżans. Wojsko otoczyło powstańców w lasku i pojmało szesnastu. W całej prowincyi przywrócono spokójność. Do Neapolu odpłynęła korweta neapolitańska za posiłkami.

Londyn, 4. grudnia. Bank angielski zniżył dziś dyskonto na 6½ od sta.

Berlin, 4. grudnia. Paryski korespondent dziennika *Dresdner Journal* zapewnia, że kwestya względem Bołgradu załatwiona będzie na konferencyach paryskich w duchu Anglii i Austrii, gdyż Sardynia podziela zdanie rządu angielskiego.

Konstantynopol, 26. listopada. U Reszyda Baszy odbywają się prawie codziennie narady ministerjalne. Trzy nowe okręta wojenne angielskie zawinęły do tutejszego portu. Jenerał Durando rozdał między dygnitarzów Wys. Porty liczne orderzy. Wojska perskie niezdolne zdobyć Heratu; oczekują teraz posiłków. Afganie przywrócili komunikację z obłożonymi. Powstanie w Abyssynii trwa jeszcze.

— Poczta indyjska z Foochow'a donosi, że Chińczycy targnęli się zuchwale na banderę angielską. Mandaryni zabrali statek zeglujący pod banderą angielską, i kazali całej załodze poćcinać głowy. A że konsulowi angielskiemu niechęciano później dać żadnego wyjaśnienia, przeto komodor B. Eliot zagrabił jedną dzonkę mandaryńską i odesłał do Hong-Kong; łódź ta umknęła jednak nocną porą. Z tej też przyczyny wysłano paropływy wojenne „Sampson“ i „Encounter“ z dostateczną załogą dnia 18go października z Hong-kong na Wampoa.

Kurs lwowski.

Dnia 6. grudnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	48	4	51
Dukat cesarski	4	52	4	55
Półimperyal zł. rosyjski	8	26	8	30
Rubel srebrny rosyjski	1	38	1	39
Talar pruski	1	33	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	80	37	81	5
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	75	48	76	20
5% Pożyczka narodowa	83	—	83	45

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 5. grudnia.

	za sto	w przecięciu
Obligacje długu państwa	82 ⁹ / ₁₆ 5/8 11/16	82 ⁹ / ₁₆
detto pożyczki narod.	84 ¹ / ₈ 3/16 1/4	84 ¹ / ₁₆
detto z r. 1851 serya B.	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	—	—
Obligacje długu państwa	4 1/2	—
detto	4 1/2	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4 1/2	—
detto	3 1/2	—
detto	2 1/2	—
Pożyczka z losami z r. 1834	267 268	268
detto	127 1/2	127 1/2
detto	110 1/4	110 1/4
Obl. wiedz. miejskiego banku	2 1/2	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5 1/2	—
Obl. indemn. Niz. Austr.	5 1/2	—
detto galicyjskie i węgierskie	76 1/2 3/4 77	76 3/4
detto krajów koron.	85	85
Akcyje bankowe	1066 1052	1060
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	—	—
Akcyje c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem. 331 328 1/2	—	329 1/2
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. 2532 1/2	—	2532 1/2
Akcyje kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.	—	—
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. 575 574	—	574 1/2
Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr. 422 1/2	—	422 1/2
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 5. grudnia.

	za sto	w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	106 ⁵ / ₈ 1/2 5/8 1.	106 ⁵ / ₈ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl. 104 3/4 105 105 1/4	—	105 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	78 1/4	78 1/4 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—17 16	10—16 1/2 3 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	104 1/2	104 1/2 2 m.
Marsylia za 300 franków	122 1/4	122 1/4 2 m.
Paryż za 300 franków	122 3/8 1/2	122 1/2 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Paa	265 263	264 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	455 458	457 T. S.
Cesarskie dukaty	8 7/8	8 7/8 Agio.
Dukaty al marco	—	Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 6. grudnia.

Oblig. długu państwa 5% 82⁹/₁₆; 4 1/2 71³/₈; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery naćw. —. Akcyje bank. 1034. Akcyje kolei póln. 2531. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej —. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 106 1/2 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 105 2 m. Hamburg 78 7/8 2 m. Liwna — 1. 2 m. Londyn 10 — 17. 2 m. Medyolan 104 5/8. Marsylia 122 1/2. Paryż 122 3/8. Bukareszt 264. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 8 7/8. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. — 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 77. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 —. Pożyczka narodowa 84 3/8. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 339 1/2 fr. Akcyje c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 328 1/2. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej 206 1/4.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 6. grudnia.

Hr. Rozwadowski Rysz., z Wiszni. — Hr. Karnicki Teod., c. k. szambelan i rotmistrz, z Belzca. — PP. Smarzewski Fran., z Kujdaniec. — Grabiński Hen., z Brodów. — Suchodolski Leon, z Leśniowa. — Abrahamowicz Józef, z Wiednia. — Poźniak Wilh., z Nowotańca. — Żurkowski Aug., ze Stanisławowa. — Antoniewicz Jakób, c. k. radzca sądu obwod., ze Złoczowa.

Dnia 7. grudnia

Hr. Dzieduszycki Zyg., z Medowiec. — Br. Buol Bernburg Woj., c. k. szambelan i radzca namiest., z Belzca. — PP. Czerwiński Jan, z Nadyczy. — Mizia Adam, c. k. przełożony powiat., z Przemyśla. — Mrozowski Michał, z Choderkowie. — Cywiński Jędrzej, z Delejowa. — Wiktor Tad., ze Świrza. — Zotta Jerzy, z Czerniowiec. — Bocheński Józef, z Trybuchowiec. — Krzyżanowski Feliks, z Tarnopola. — Mrozowski Jan, ze Sokołowski.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 6. grudnia.

Ks. Sapieha Leon, do Gajów. — Hr. Potocki, do Gajów. — Hr. Dejm, c. k. rotmistrz, do Brodów. — PP. Stecki Lud. i Janiszewski Aleks., do Sokołowa. — Rozwadowski Erazm, do Katusza. — Jaruntowski Ant., do Jabłonki. — Chmielowski Ant., do Łańcuta. — Hempel Alexy, do Belzca. — Białobrzewski Stan., c. k. radzca apelac., do Dzidziłowa. — Gottlieb Fel., do Dołhomosk. — Batowski Aleks., do Kulikowa.

Dnia 7. grudnia.

Hr. Komorowski Adam, do Konotop. — Hr. Komorowski Franc., do Łuczyc. — PP. Zarzycki Maks., do Mikołajowa. — Obertyński Hen., do Cieleża. — Sabatowski Fryd., do Błażowa. — Urbański Ksaw., do Bartatowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 5. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	328.07	— 8.0°	93.6	południowy sł.	pogoda
2. god. popoł.	327.13	— 4.2°	75.5	—	pochmurno
10. god. wiecz.	326.62	— 4.1°	81.8	zachodni mier.	—

T E A T R.

Dziś: Komedia niemiecka: „Wer wird meine Schulden zahlen.“

W piątek dnia 12. grudnia 1856 r. na dochód Witalisa Smochowskiego: „Ona jest oblakana.“ Dramat w 3 aktach z francuskiego P. Bajard, tłumaczony przez Leona Rudkiewicza. — Zakończy widowisko: „Jan Sobieski pod Chocimem.“ Obraz z żywych osób, ułożony przez pana Pohlmana, malarza tutejszego teatru, — oświecony ogniem greckim.

Dnia 6go grudnia 1856 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

12. 39. 73. 60. 59.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 20. grudnia 1856 i 3 stycznia 1857 r.

KRONIKA.

W Islington, w jednej z północnych dzielnic Londynu, gdzie najnowszymi czasy powiększyła się znacznie gmina katolicka, miał kardynał Wicseman 26go b. m. wieczór odczyt o „czterech ostatnich papieżach“. Jego Eminencya był w sukniach kardynalskich i zapowiedział zaraz na wstępie, że przedmiot odczytu daleki jest od wszelkich religijnych lub politycznych dążeń, i że tylko życie prywatne czterech ostatnich papieży chce przedstawić i odeprzeć powszechne niemal w Anglii zarzuty, jakoby w ogóle wszyscy papieży byli przeciwni rozszerzeniu oświaty. Odczyty kardynała odznaczają się, jak wiadomo, zawsze treściwością. a tą razą były tem ciekawsze, zwłaszcza że ostatnich czterech papieży znał osobiście, i mniej więcej zostawał z nimi w blizkiej styczności. Tak więc mógł podać niektóre mniej znane potąd szczegóły z ich życia prywatnego. Pierwszy raz był w Rzymie za papieża Piusa VII., który wówczas liczył już lat 80 wieku, a jednak mimo lat tak późnych i tyle w życiu swoim doznanych przygód nie miał ani jednego włoska siwego na sędziwej swej głowie. Ten też papież poradził terazniejszemu papieżowi Piusowi IX., który był podówczas oficerem w przybocznej gwardii papiezszej, by dla uwolnienia się od słabości epileptycznej przyjął habit pewnego zakonu, z zresztą pierwszy pomyślał o restauracyi katolicko-angielskiego kolegium, które od 300 lat istniało, lecz podczas rewolucyi francuskiej zostało zamknięte, i że katolikom w Anglii sprzyjał z niezmienną i szczególną życzliwością. O Leonie XII. (dawniejszym

kardynał Della Genga) mówił Jego Eminencya jak o świętym, a o Piusie VIII. opowiadał, że aż do końca życia swego dotrzymywał jak najściślej wstrzemięźliwości raz poślubionej, a dzienne jego potrzeby opędzano czterma tylko szylingami. Po nim nastąpił Grzegorz XVI., który dla kardynała Wiseman'a był raczej ojcem dobrotliwym niż przełożonym, i który dzieło swoje traktujące o tem, że religia święta nie potrzebuje się wcale obawiać badań umiędzynych, powierzył do przejrzenia. a natomiast w niewyczerpanej dobroci swojej podjął się korekty odczytów, jakie kardynał miewał w Rzymie (poźniej także i w Anglii) „o stosunkach umiędzyności do religii objawionej.“ O terazniejszym papieżu dodał wkońcu kardynał, należałoby pisać rytmy pochwalne i przy odgłosie muzyki enoty jego uwielbiać.

— We włości Piano koło Tivoli w papieżkiem otworzyło się nagle jezioro w dolinie pobliskiej. Śród dnia wzniosła się ziemia; kamienie jakąś siłą podziemną strzeliły do góry, a zpod nich wytrysła woda i zapełniła sadzawkę na pół rubbia rzymskiego. Akademia dei Lincei wyprawiła profesora p. Ponsi, by dokładnie rozpoznał, jak i co się stało.

— Zawiązało się w Aix les Baines towarzystwo podobne jak w Kalifornii; chcieliby wypłukiwać piasek złoty z wymułów Cherany, która jak wszystkie rzeki w Sabaudyi, sama najwięcej szarzy złotem.